SOCIAL SCIENCE JOURNAL FOR TEENS

ЮНИ 2023

Защо някои жени отричат половата дискриминация?

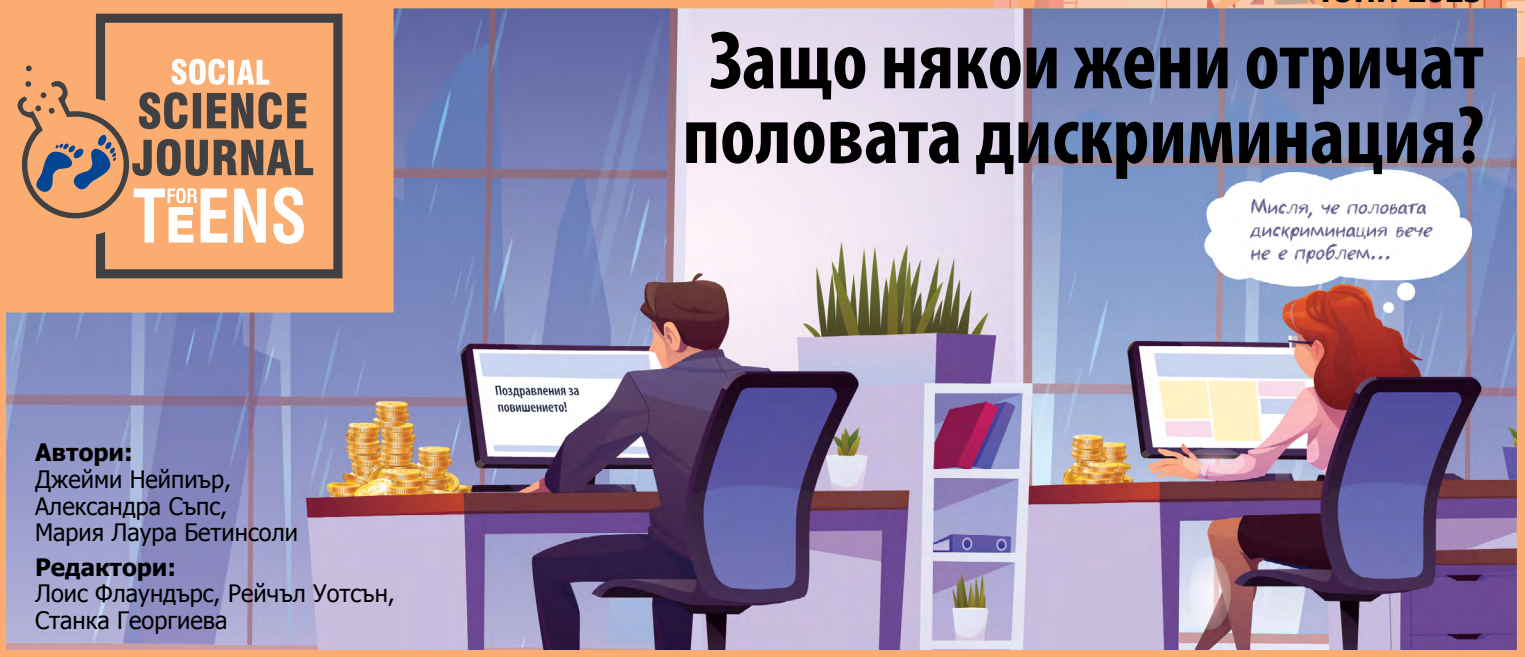

Автори:
Джейми Нейпиър,
Александра Съпс,
Мария Лаура Бетинсоли

Редактори:
Лоис Флаундърс, Рейчъл Уотсън,
Станка Георгиева

Накратко

Жените се сблъскват с дискриминация по целия свят. Имат по-малко права и възможности (като например в образованието) от мъжете само заради пола си. Пандемията от COVID-19 влоши положението.

Въпреки това много хора (включително жени) отричат съществуването на половата дискриминация. Дори тези, които лично са я изпитали! Искахме да научим причината за това. Мислехме, че отричането на дискриминацията вероятно кара света да изглежда по-честен и това прави жените по-щастливи.

Направихме три проучвания, в които участваха 20 000 души от 23 държави. Проверихме хипотезата, че отричането на половата дискриминация е свързано с благополучието на жените.

Установихме, че това важи за САЩ и целия свят. Всъщност в страните, където половата дискриминация е по-тежка, жените я отричат по-силно! Отричането им помага да се справят, но влошава половото неравенство.

Въведение

Във всяка страна по света жените са третирани по-различно от мъжете. Те получават по-малко заплащане от тях за една и съща работа. Освен това е по-вероятно да не стигнат до най-високите позиции на работното си място. Жените са потърпевши дори от факта, че трябва да излизат в майчинство, а мъжете, не.

Но не става въпрос само за работното място. В някои държави жените все още нямат **право да гласуват** и много често са жертви на насилие, причинено от мъже.

Наричаме това **полова дискриминация** и тя засяга живота на жените и момичетата навсякъде. Факт е, че жените получават по-малко пари, имат по-малко права и е по-вероятно да бъдат физически наранени. Всичко това влошава **благосъстоянието им** и е огромен проблем, тъй като жените са повече от половината от световното население!

Би трябвало да сме покрусени. Но липсва негодуване срещу половата дискриминация дори сред жените. Представители и на двата пола дори отричат, че тя е проблем! Още повече, изглежда, че е по-вероятно хората, които живеят в страни с по-тежка полова дискриминация, да не я разпознаят *изобщо*. Какво е обяснението за това?!

Искахме да разберем защо някои хора – особено жените – отричат съществуването на половата дискриминация. Извършихме три различни проучвания, за да проверим:

- дали отричането (вместо признаването) на половата дискриминация е свързано с благосъстояние на жените и ако е така, защо.
- как варира сред страните с различни нива на **полово неравенство**.

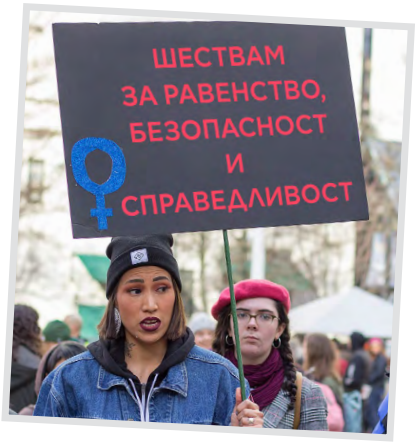

Протестиращи на „Марша на жените" през 2019 г. във Ванкувър.

Снимка:
Уилям Чен, CC BY-SA 4.0

Методи

Проведохме три проучвания с общо повече от 20 000 участници!

→ Първо проучване

Първо, помолихме 793 граждани на САЩ да участват в онлайн проучване.

Питахме ги за доходите, възрастта и семейния им статус, а после и:

- дали признават дискриминацията и/или са били дискриминирани.
- колко харесват живота си.

На всеки въпрос участниците отбелязваха точки спрямо това доколко са съгласни (Фигура 1). Например по-високият резултат на изявления като „Работещите жени са третирани по-зле от началника им в сравнение с мъжете" означава по-силно отричане на дискриминацията.

→ Второ проучване

След това повторихме същото проучване, но сред 5225 граждани на САЩ.

Отново измерихме със скала степента на отричане на дискриминацията. Зададохме въпроси като „Колко сериозен проблем е дискриминацията срещу жените в САЩ?".

→ Трето проучване

Третото ни проучване включи 17 131 участници от 23 различни държави!

Попитахме ги доколко смятат, че „Дискриминацията срещу жени вече не е проблем в страната им".

Също така ги помолихме да оценят нивото си на щастие.

После използвахме данни от световното изследване на ценностите, за да измерим нивото на полова дискриминация (или **сексизъм**) във всяка държава. Но в една от 23-те страни, където проведохме проучването, нямаше налични данни.

Фигура 1:
При проучванията си попитахме гражданите на САЩ за мнението и преживяванията им на тема полова дискриминация.

Резултати

Установихме, че:

- жените, които отричат половата дискриминация, са по-доволни от живота си и са по-щастливи.
- жените, които признават половата дискриминация, не са толкова удовлетворени от живота си.
- мъжете отричат дискриминацията по-силно от жените.
- хората са по-склонни да отричат половата дискриминация в страни с по-високи нива на сексизъм! (Виж Фиг. 2.) Например руснаците са по-склонни да я отричат от французите.

Виж Фигура 2 на страница 3

Фигура 2:
Определихме нивото на сексизъм в 22 държави. Анкетирахме хората там, за да установим степента на отричане на половата дискриминация.

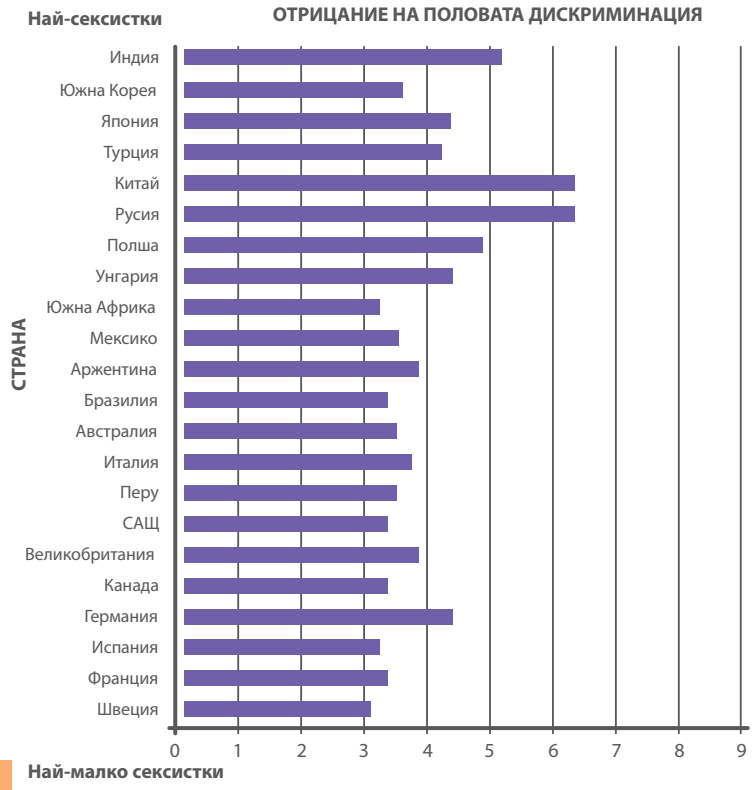

Можете ли да опишете връзката между нивото на сексизъм в една страна и колко хора в нея отричат половата дискриминация? Къде отрицанието е най-разпространено?

Дискусия

Половата дискриминация е огромен проблем по света, но установихме, че жените, които я отричат, са по-щастливи. Смятаме, че това отричане е начин те да се справят с живота си, защото възприемат света като по-справедлив, отколкото е в действителност. Но всъщност това още повече влошава половата дискриминация.

Признаването на съществуването ѝ е болезнено за жените – особено в страните с по-голямо полово неравенство. Но не трябва да го отричаме, а да му се противопоставяме и това не е проблем само на жените – всички трябва да му противодействат!

И така, как *разпознаваме* половата дискриминация? Как изглежда? „Старомодните" форми на полова дискриминация идват от мъже, които привидно имат по-висши умения и способности. На работното място жените са считани за по-неспособни да вършат „мъжка" работа и получават по-малко повишения и по-ниско заплащане. Вкъщи се очаква да гледат децата и да вършат по-голяма част (или цялата) домакинска работа.

В днешно време половата дискриминация се забелязва малко по-трудно. Например много по-вероятно е жените да бъдат прекъсвани, докато говорят, отколкото мъжете. Освен това по-често са обект на сексуален тормоз на работното място. Хората дори може да не осъзнават, че се държат сексистки, но това не е извинение.

Заключение

Всеки трябва да може да бъде себе си, без да бъде дискриминиран. Нека заедно се опитаме да се преборим с половата дискриминация и да направим света едно по-справедливо място! Какво можем да направим, за да помогнем?

- Да не подкрепяме половата дискриминация. Когато я видим, трябва да я назовем.
- Някой от приятелите ви казвал ли е или е направил нещо сексистко? Ако се чувствате спокойни, говорете с него за това! Може би дори не го осъзнава.
- Можете да кажете и на някой от учителите си. Ако те знаят за проблема, могат да се намесят и да станат част от решението му.
- Говорете за собствения си опит с дискриминацията, ако се чувствате удобно. Това помага на другите хора да са по-наясно с половата дискриминация.
- Изслушвайте и подкрепяйте другите, когато говорят за преживяванията си.

Речник на термините

Благосъстояние – да имаш добро благосъстояние означава, че си щастлив (добре си психически), доволен си от живота си и си в добро физическо здраве. Има много неща, които можете да направите, за да подобрите психическото и физическото си благосъстояние, като практикуване на осъзнатост и здравословно хранене.

Дискриминация – дискриминацията е да се отнасяш несправедливо към някого (или група хора) въз основа на техните черти.

Пол – полът се използва, за да се опишат „женските" и „мъжките" черти на хората. Полът има и социално измерение, което може да се различава от биологично определения пол.

Полова дискриминация – тя се отнася до различното третиране на мъжете и жените, момчетата и момичетата въз основа на половата им идентичност. Например, когато се казва на момчетата, че трябва да са добри по математика и природни науки, а на момичетата – по изкуства и езици.

Полово неравенство – то води до това мъжете да живеят по-добре от жените навсякъде по света. В някои страни половото неравенство е по-засилено (като Полша) от други (като Швеция – страна с по-голямо равенство между половете).

Правото на гласуване – законовата свобода на представител на дадена нация да гласува на изборите в страната си. В някои държави, като Саудитска Арабия, на жените все още не им е позволено да гласуват.

Сексизъм – дискриминация или предразсъдък (да имаш на сляпо мнение за някого) на база пол.

Проверка на знанията

1. Установихме, че някои жени отричат половата дискриминация. Защо? И как това варира в различните страни?
2. Отричането на половата дискриминация я задълбочава. Защо смятате, че това е така?
3. Жените са третирани различно от мъжете у дома и на работа. Как?
4. Половата дискриминация и неравенството не засяга само жените. Сещате ли се за примери как половата дискриминация и сексизмът ощетяват и мъжете?
5. Можете ли да изброите и други видове дискриминация?

Допълнителна информация

Jaime L. Napier, Alexandra Suppes, and Maria Laura Bettinsoli (2020) *Denial of gender discrimination is associated with better subjective well-being among women: A system justification account*. European Journal of Social Psychology.
https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1002/ejsp.2702

Платформа за толерантност: Полова дискриминация.
https://ontolerance.eu/читалня/полова-дискриминация

Ръководство по правата на човека: Пол или полова идентификация и социална роля.
https://www.humanrightsguide.bg/bg/temi/diskriminatsiya/kakvo-e-diskriminatsiya/osnovaniya-predmet-na-zashchita-ot-diskriminatsiya-(zashchiteni-priznatsi)/pol-ili-polova-identifikatsiya-i-sotsialna-rolya

Превод от английски на български с подкрепата на фондация Goggio Family Goggio Family Foundation